

För arkivering

Äklnr

Signerat av

Signerat datum

Datum

- -

Enhet

Polisregion Stockholm, Komplexa cyberbrott 1 RIB Rgn Sthlm

Handläggare (Protokollförare)

Adam Majewski

Undersökningsledare

Åsa Sköldberg

Polisens diarienummer

5000-K437834-21

Personer i ärendet

Förtursmål Nej	Beslag	Målsägande vill bli underrättad om tidpunkt för huvudförhandlingen Nej
Ersättningsyrkanden		Tolk krävs

Notering

Innehållsförteckning

Diariernr	Uppgiftstyp	Sida
	Anmälan	
5000-K437834-21	Anmälan <i>Bilaga: Ursprunglig anmälan</i>	3
	Inkommen skrivelse från Stockholm Stad	
	E-brev, med bifogad bilaga.....	4
	Förhör vittne	
	Förhör med vittne, Landgren, Per Christian med Christian.....	9
	PM	
	PM Brott föreligger ej.....	10

Anmälningssuppgifter

Anmälningsdatum: 2021-04-19 07:07

Enhet: 5300PEC245, PKC-grupp 45 Rgn Sthlm

Anmälningssätt: Kontaktcenter

Anmälningansvarig: Norlin, Lena

Brott/Händelse

Brott/Benämning: Dataintrång

Variant: Dataintrång

Brottsform: Fullbordat

Rubricering: Dataintrång

Internet, Stockholm

Fr.o.m Fredag 2021-02-12

Misstänkta personer:

Övriga aktörer:

Stockholms Kommun

Målsägande

Fritext

ANMÄLAN INKOM VIA E-BREV

BROTTET

Apputvecklare har olovligen och med uppsåt berett sig tillgång Stockholm stads uppgift och därefter använt den för en automatiserad behandling.

OMSTÄNDIGHETER

Stockholm stads Dnr. 2.5.1-251/2021

Se inkommet e-brev.

E-brev, med bifogad bilaga

Signerat av

Signerat datum

Enhet

Polisregion Stockholm, PKC-grupp 45 Rgn Sthlm

Diariernr

5000-K437834-21

Originalhandlingens förvaringsplats

Datum

2021-04-19

Tid

07:03

Involverad personal

Lena Norlin

Funktion

Uppgiftslämnare

Berättelse

Från: Funktion UTBF IKT allmänna handlingar [mailto:allmannahandlingar.ikt@edu.stockholm.se]

Skickat: den 16 april 2021 15:01

Till: Polismyndigheten registrator Stockholm

Ämne: Polisanmälan dataintrång

På uppdrag av utbildningsdirektören vid utbildningsförvaltningen vid Stockholms stad översänder jag härmed en anmälan om misstänkt dataintrång.

Med vänlig hälsning
Thérèse Oxfält

Samordnare/jurist

Utbildningsförvaltningen

Avdelningen för utveckling och samordning, IKT-enheten

Hantverkargatan 3A

Box 22049, 104 22 Stockholm

Telefon: 08-508 33 996

E-post: therese.oxfalt@edu.stockholm.se

start.stockholm

**Stockholms
stad****Utbildningsförvaltningen**
Avdelningen för utveckling och
samordningAnmälan
Dnr 2.5.1-251/2021
Sida 1 (4)
2021-04-14**Till**
Polismyndigheten
registrator.stockholm@polisen.se

Polisanmälan av dataintrång

Anmälan

Stockholms stads utbildningsnämnd genom utbildningsförvaltningen anmäler härmed ett misstänkt dataintrång enligt 4 kap 9 c § brottsbalken.

Bakgrund

Den 12 februari 2021 släpptes det en betalapplikation [appen] som heter "Öppna skolplattformen". Appen vänder sig till vårdnadshavare med barn i Stockholms stads kommunala grund-, gymnasie- och förskolor. Det är inte staden som har utvecklat appen, utan appen har utvecklats av ett privat bolag.

En av apputvecklarna till Öppna Skolplattformen, Christian Landgren, kontaktade utbildningsförvaltningens IKT-enhet för att begära ut allmänna handlingar i form av API:er (applikationsprogrammerings-gränssnitt) samt SDK (Software Development Kit) för skolplattformen, vilket är en samling system upphandlade av staden. Frågeställaren informerades den 3 december 2020 om att det är stadsledningskontoret som äger beskrivningarna av API:er och SDK för hela staden och att utbildningsförvaltningen inte använder öppna API:er. Frågeställaren informerades vidare om att det inte finns möjlighet att utveckla egna applikationer mot Skolplattformen. Denne informerades om att utbildningsförvaltningens instanser av API:er är anpassade till våra leverantörer och innehåller uppgifter om enskilda samt information om hur anrop kan göras. Staden har således tagit ett aktivt beslut om att inte ha öppna API:er i såväl ID-portalen som skolplattformen. Apptillverkaren fick även veta att detta innebär att informationen omfattas av sekretess och fick den 4 mars 2021 ett avslagsbeslut.

Trots detta har denne tillsammans med andra, genom demontering/baklängeskonstruktion (så kallad reverse engineering), med uppsåt skapat ett API, för att skapa en egen betalapp, som hämtar uppgifter från stadens skolplattform utan att ha en

Utbildningsförvaltningen
Avdelningen för utveckling och samordning
Thérèse Oxfält, jurist/samordnareHantverkargatan 3A
Box 22049
104 22 Stockholm
Telefon 08-508 339 96
Växel 08-508 330 00
therese.oxfalt@edu.stockholm.se
start.stockholm

avtalsrelation eller ett godkännande av staden.

Säkerhetsgranskning och tekniska omständigheter

Utbildningsförvaltningen anlidade ett oberoende informations- och IT-säkerhetsföretag som har gjort en analys av applikationen samt källkoden för att säkerställa att appen inte behandlar känslig information om registrerade, exempelvis genom lagring eller genom annan behandling.

Resultatet visade att utvecklarna genom baklängeskonstruktion skapat en app som visar information från skolplattformen. Appens nuvarande version lagrar inte någon känslig information, men det är möjligt att den källkod som används för att visa informationen skulle falla inom lagens definition av en "automatiserad behandling" av personuppgifter som används för exempelvis att läsa, sprida eller tillhandahålla personuppgifter. Applikationen hämtar data från skolplattformens endpoints och visar detta på ett alternativt sätt. Då staden inte kontrollerar källkoden som visar (behandlar) informationen, så har staden heller, inte den enligt lagen nödvändiga, kontrollen över hur den automatiserade behandlingen förändras över tid i nuvarande eller framtida versioner.

Appen är byggd med öppen källkod och publicerad på Github, vilket är en plattform för publicering av öppen data/källkod för alla att ta del av.

Anmälans omfattning

Den 12 februari 2021 släpptes det en betalapplikation [app] som heter "Öppna skolplattformen" av företaget Not Free Beer HB, [REDACTED]. Personerna bakom företaget (bolagsmännen) och skapandet av appen är Christian Landgren, [REDACTED] samt [REDACTED]. Dessa har var för sig eller tillsammans genom demontering/baklängeskonstruktion (så kallad reverse engineering), med uppsåt skapat ett API, för att skapa en egen betalapp, som hämtar uppgifter från stadens skolplattform utan att ha en avtalsrelation eller ett godkännande av staden.

Minst en person i företaget, Christian Landgren, har varit medveten om att det inte finns någon möjlighet att utveckla egna applikationer mot Skolplattformen, att utbildningsförvaltningens instanser av API:er är anpassade till våra leverantörer och innehåller uppgifter om enskilda samt information om hur anrop kan göras samt att uppgifterna omfattas av sekretess. Utbildningsförvaltningen har

sålde inte lämnat någon information om API:er eller källkoden i övrigt.

Agerandet att tillskansa sig automatiserad tillgång till information genom stadens API innebär enligt stadens mening dataintrång (4 kap. 9 c § brottsbalken), detta då apputvecklarna olovligen och med uppsåt berett sig tillgång till en uppgift som därefter används för en automatiserad behandling. Det är i lagens mening en personsuppgiftsbehandling som utvecklarna ägnar sig åt. Detta har skett trots dialog med apputvecklarna och fortsätter ske i samband med att utbildningsförvaltningen stänger ned delarna som möjliggör tredjepartåtkomst. Apputvecklarna försöker fortlöpande hitta alternativa sätt att nyttja stadens API:er för att fortsättningsvis spegla innehållet i skolplattformen.

En av apputvecklarna, Christian Landgren, har tidigare, innan appen lanserades för allmänheten, tillverkat en liknande app för eget bruk. Den privata användningen innebar dock att denne tidigt beredde sig egen tillgång till stadens API:er och hade informationen på en egen server, enligt uppgifter som apputvecklaren själv lämnat.

Enligt 4 kap. 9 c § brottsbalken döms den som olovligen bereder sig tillgång till en uppgift som är avsedd för automatiserad behandling för dataintrång till böter eller fängelse i högst två år. Vidare anges att uttrycket "bereda sig tillgång till" ska förstås så att man kan få del av uppgifterna. Det krävs däremot inte att någon verkligen tar del av uppgifterna (prop. 2006/07:66 s. 23 f. och 49). Uppgifter som är avsedda för automatiserad behandling avser fakta, information eller begrepp som uttrycks i en för en dator anpassad och läsbar form, även program omfattas.

För att en handling ska leda till ansvar för dataintrång krävs att handlingen har skett olovligen med uppsåt. Ett förfarande är olovligt om det sker utan tillstånd av den som har rätt att förfoga över uppgiften och saknas stöd i gällande rätt. Det krävs inte att intrånget sker i ett visst syfte. Det är själva intrånget som straffbeläggs (prop. 2006/07:66 s. 17 och 23). En motsvarighet till bestämmelsen fanns tidigare i datalagen (1973:289). I förarbetena till datalagen angavs att avsikten med bestämmelsen var att helt allmänt skydda datalagrat material mot obehöriga åtgärder, oavsett om åtgärderna medför otillbörligt integritetsintrång eller inte (prop. 1973:33 s. 105).

Apputvecklarna har vidare publicerat stadens API:er på den digitala plattformen Github. Utvecklarna har därmed offentliggjort stadens

Stockholms
stad

Anmälan
Sida 4 (4)

API:er till allmänheten, vilket innebär att vem som helst som tar del av dessa kan anropa databaserna och ha möjlighet att ta del av informationen.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lena Holmdahl'.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Förhör med Christian

Signerat av

Signerat datum

Enhet

Polisregion Stockholm, Komplexa cyberbrott 1 RIB Rgn Sthlm

Diariernr

5000-K437834-21

Hörd person

Landgren, Christian

Personnummer

Den hörde är
VittneID Styrkt
JaSätt
Passbild i RES

Ställning till misstänkt - målsägande - vittne

Tolk

Språk

Brottsmisstanke / Anledning till förhöret

Hur kom idén med Öppna skolplattformen fram och hur gjordes det.

Underrättad om misstanke

Underrättad om rätt till försvarare (best i FUK 12§ iakttaga)

Försvarare/ombud önskas

Försvarare/ombud närvarande

Godtar den försvarare som rätten förordnar

Förhørsledare

Adam Majewski

Förhørsdatum

2021-06-11

Förhör påbörjat

12:05

Förhör avslutat

12:15

Förhørsplats

Bromma

Typ av förhör

RB 23:6

Förhörssätt

Konceptförhör

Förhörsvittne

Söderberg, Joakim

Utskrivet av

Berättelse

Christian skapade öppna skolplattformen för att det system som redan finns är väldigt svårt att använda sig av. Som separerad förälder behövde Christian använda sig av systemet mycket då han har tre barn och måste varje gång logga in sig flera gånger för att se barnens schema, om de behöver gymnastikpåse eller matsäck mm. Och med tre barn tar det lång tid att navigera sig i systemet.

Christian är själv utvecklare och tänkte att det här kan han göra bättre. Jag tänkte använda mig av samma information som finns men bygga en egen app som är skraddarsydd för mina behov. Då gick Christian in i Google Chrome och tittade vilka anrop som gjordes i systemet. Detta gör man genom att trycka F12 när man är i Google Chrome och där finns alla anrop offentliga. Christian pratade med andra föräldrar som hade barn i skola och är utvecklare om att det går att underlätta informationen som ges i systemet. Vi gjorde en egen app för vår egna skull och den gick att ladda ner. Det var väldigt enkelt att göra då vi inte har en server som mellanlagrar information eller bearbetar information. Man ser inga personuppgifter om andra barn utan bara på sina egna barn. Man loggar in sig med sitt egna BankID och får samma information med genom appen visas informationen med ett annat gränssnitt. Christian förstår inte hur detta kan resultera i en polisanmälan för att göra en sådan sak.

Redan i februari visste Utbildningsförvaltningen att detta var lagligt genom att de anlitate ett oberoende säkerhetsföretag som granskade koden och kom fram till att det inte fanns några konstigheter i den. Christian har lagt ut sin källkod på nätet för att Utbildningsnämnden skall få ta del av denna och förbättra skolplattformen. Christian har inget finansiellt intresse i detta och vill bara att det skall vara enkelt att använda sig av it.

Uppläst och godkänt i konceptform.

PM

Brott föreligger ej

Signerad av

Signerad datum

Enhet

Polisregion Stockholm, Komplexa cyberbrott 1 RIB Rgn Sthlm

Diariernr

5000-K437834-21

Uppgiftslämnare

Majewski, Adam

Datum

2021-08-16

Tid

12:53

Beslag verkställt

Nej

Material för analys

Nej

Mottaget

Mottaget datum

Tid

Sätt på vilket uppgift lämnats

Upprättad av

Adam Majewski

Uppgiften avser

Slutsats av utredningen

Uppgift

Stockholm stad har beställt en analys från Certezza om brott föreligger av Öppna Skolplattformen men slutsatsen visade att inget dataintrång hade skett. Stockholm Stad har ändå gått vidare med att driva ärendet mot Öppna Skolplattformen.

Certezza anser att Öppna Skolplattformen inte utgör något direkt hot mot tjänsteanvändare som använder sig av den Öppna Skolplattformen. Certezza har även granskat om Öppna Skolplattformen lagrar känslig information och analysen visade att så var inte fallet.

Öppna skolplattformen har använt sig av öppna API:er som Stockholm stad tillhandahåller för allmänheten. Stockholm Stad hade innan utredningen brister i sitt system men har efter händelsen åtgärdat säkerhetsbristerna.

En API kan jämföras med en digital adress som man anger och det är distributören som bestämmer vad som visas. All information som Öppna Skolplattformen använt sig av är offentlig information som Stockholm Stad självmant delat ut.

Jag delar uppfattningen med Certezza och finner ej att det föreligger något brott.